

overmaade bekoftelig. Jeg har antydet, at man kunde spare Udgiften til Retsvidnerne og ligeledes spare paa Kontorhold til Dommeren. Forøvrigt skal jeg tilføie, at jeg tror, at den ærede Justitsminister ikke har huffet rigtigt, naar han mente, at der kun var et Mindretal i Kommissionen for Ansættelsen af særlige Retskrivere; jeg tror, at der var et Flertal. Hvis jeg ikke huffer feil, omfattede det Forslag om Lønninger til Personalet, som den ærede Minister fremsatte, ogsaa særlig Lønninger til Retskriverne, og hvis man vil tage dette Lovforslag frem, vil man altsaa derefter let kunne gjøre en Beregning over, hvad en Institution som særlige Retskrivere vil koste. Hvis man sammenstillter det med de øvrige Detailler, som jeg nævnte, kan jeg sige, at denne Institution næppe vil koste mere end 100,000 Kr. — jeg har naturligvis undersøgt den Ting, før jeg har talt derom — og jeg tror, at de Penges vilde være godt anvendte, bedre kan jeg maasse sige end mange andre Penges, som man udgiver. Men der er iøvrigt den gode Side ved denne Sag, at det ikke er nødvendigt, at Afskillelsen af Politimagten fra Domsmyndigheden og Ansættelsen af særlige Retskrivere netop skulde følges ad. Hvis man mener, at det er mere tvivlsomt, om man skal gaa til Ansættelse af særlige Retskrivere, hvis man mener, at det vil gjøre Sagen betænkkelig og vanskeliggjøre den ved at medføre forøgede Omkostninger, saa siger jeg, fordi det er mig maagtpaaliggende, at man begynder at gjøre Noget: Nu vel, lad os saa nøies med at begynde med at adskille Forvaltningen fra Domsmyndigheden, ansætte særlige Politimestre og gjemme de særlige Retskrivere til bedre Tider. Der er ikke noget Umuligt i, at vi beholde Dommerne som Retskrivere. Jeg henviser igjen til Frederiksberg som et lysende Exempel. Straffedommeren der skal tillige være Retskriver, men ikke Politimester, og naar det er saa, kunne Dommerne i Fremtiden jo blive fritagne for Politiforretninger. Forøvrigt tror jeg, at hvis man overhovedet erkjender det vigtige i at gennemføre den Reform, vil det vise sig, at der ikke vil være stor Vanskelighed derved, men, som sagt, har man Betænkkeligheder, kan man gaa den Vej, jeg har paapeget.

Lauridsen; Jeg glæder mig over, at denne Diskussion her særlig har dreiet sig om et Punkt i den kriminelle Retspleie, som ikke tidligere har været saa stærkt fremdraget, nemlig Spørgsmaalet om Forundersøgelsen i kriminelle Sager og Betyggelsen for den Sigtede under denne Undersøgelse.

Jeg tror, at det gennemgaaende af alle de Talere, der have haft Ordet, er blevet fremhævet, at det er blevet et Hovedpunkt i den almindelige Bevidsthed, at der bør skaffes Kontrolmidler med Forundersøgelsen i kriminelle Sager, en Ting, der i langt højere Grad har den almindelige Bevidsthed for sig end Spørgsmaalet om Jury, Meddomsmænd og i det Hele om Lægfolks Deltagelse i den kriminelle Retspleie. Det er en Ting, som er kommet stærkere og stærkere frem i de senere Aar. Jeg skal strax begynde med at gjøre en enkelt Bemærkning; Henyhnet til Tiden paalægger jo den yderste Korthed. Jeg skal da sige, at jeg vil se albeles bort fra alle mulige politiske Hensyn og de enkelte Domme, man af politiske Grunde kan være misfornøiet med, og saa sige ganske rolig til de Folk, som have givet sig af med at se og høre lidt paa vort Retsvæsen, om der er Noget af os, der, naar vi komme sammen i Ensomhed, vil sige, at tortura carceris, Fængselstortur, er ganske ukjendt i vor kriminelle Retspleie som Hovedmiddel til at fremkalde det, som den danske Ret ulukkeligvis tillægger, hvad jeg vil kalde urimelig Bøgt, nemlig egen Tilstaaelse. Jeg tror, at det er det, der har ført Underdommerne ind paa en forkert Vej, at den danske Ret tilintetgjør, kan jeg godt sige, Indiciebeviset; den har været altfor lempelig i Retning af ikke at erkjende Indicier i kriminelle Sager, at dette har ført ind paa, at man næsten altid maa have egen Tilstaaelse for at faae en Mand dømt. Naar det saa gjælder et i alt Fald noget mistænkeligt Individ, tror jeg, at der er en altfor stor Tilbøielighed til at anvende Fængsel overfor den Sigtede, det tror jeg anerkjendes fra alle Sider, og at Fængslet i mange Tilfælde virker som Torturmiddel, er der ingen Grund til at negte. Det er en almindelig Sag, som man meget vel kan diskutere uafhængigt af de sidste Aars politiske Begivenheder. De sidste Aars politiske Begivenheder have kun bredt den Ting til Samfundslag, hvor den Slags Ting vække mere offentlig Opmærksomhed, men at det er en Ting, der ikke er ukjendt, en Ting, der er gammel, tror jeg, at man vil indrømme. Jeg skal nu ikke indlade mig paa at gaa i den Retning, hvori det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Lutein) gif, og insinuere, at Underdommerne i visse Tilfælde banke de Sigtede, men jeg skal dog sige en enkelt Ting, som jeg ønsker at gjøre opmærksom paa. Jeg tror nemlig ikke, at Dommerne selv banke dem, men jeg er bange for, at de Paagjældende alligevel i enkelte Tilfælde